

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ร่วมกับ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

จากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนศูนย์บริการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม ป้องกัน และสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก และผู้สูงอายุในไทย พบว่ามีศูนย์เด็กเล็กเป็นหน่วยย่อยภายใต้สังกัดต่าง ๆ ของภาครัฐจำนวนมากกว่า 8 แสนแห่ง และศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ไม่ใช่การรักษาพยาบาล ประมาณกว่า 1,000 แห่งทั่วประเทศ และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ควบคู่ไปกับธุรกิจบริการเชิงส่งเสริม ป้องกัน รวมถึงสร้างเสริมและฟื้นฟูพัฒนาการสำหรับวัยเด็ก และวัยผู้สูงอายุจากภาคเอกชน มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพนี้จะครอบคลุมบุคลากรในสาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา ที่ปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้รับบริการวัยเด็กและผู้สูงอายุเท่านั้น

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ

สาขาจิตวิทยา

อาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
10101	ตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการเด็ก
10201	จัดโปรแกรมสร้างเสริม (Intervention) พัฒนาการเด็ก
10202	จัดโปรแกรมส่งเสริม (Enhancement) พัฒนาการเด็ก
10203	จัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมเด็ก (Behavioral Modification)
10301	เผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา อาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

เป็นบุคคลที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะทางด้านจิตวิทยาพัฒนาการในเด็ก สามารถตรวจประเมินทางพัฒนาการในเด็ก สามารถจัดโปรแกรมทางจิตวิทยาพัฒนาการเพื่อสร้างเสริมและส่งเสริมพัฒนาการในเด็ก ปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในเด็ก และสามารถเผยแพร่และถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยาพัฒนาการในเด็กที่ถูกต้องให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่เข้าสู่งานทดสอบคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพบริการสุขภาพ สาขาจิตวิทยา อาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ระดับ 5 จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- จบการศึกษาระดับต่ำกว่าระดับปริญญาโทสาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
 - มีเอกสารรับรองประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านพัฒนาการเด็กภายใต้การกำกับดูแลจากนักจิตวิทยา แพทย์* หรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ 600 ชั่วโมง (การฝึกงาน/ การทำงานช่วงเริ่มต้น) และ
 - มีเอกสารรับรองประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านพัฒนาการกับเด็กและครอบครัว โดยไม่ต้องมีการกำกับดูแล อย่างน้อย 2 ปี (เอกสารมีผลย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี) หรือ
 - มีเอกสารรับรองชั่วโมงการปฏิบัติงานด้านพัฒนาการเด็ก (นับรวมเวลาการทำงานทั้งหมด ทั้งชั่วโมงในการปฏิบัติงานกับเด็กและชั่วโมงการทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาการเด็ก) ไม่น้อยกว่า 600 ชั่วโมง
- กรณีจบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาจิตวิทยา หรือปริญญาโททางด้านจิตวิทยาในสาขาอื่นจะต้องมีคุณสมบัติทั้งหมดข้างต้น และต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมดังนี้
 - มีหลักฐานการลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก อย่างน้อย 15 หน่วยกิต

*แพทย์ผู้เชี่ยวชาญที่สามารถรับรองประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานของผู้สมัคร ควรเป็นบุคคลในสาขาความเชี่ยวชาญดังต่อไปนี้
กุมารแพทย์อนุสาขาพัฒนาการและพฤติกรรม จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น หรือแพทย์สาขาอื่นที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญด้านพัฒนาการในเด็ก

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

1. หนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ มีอายุ 3 ปี ผู้ประสงค์ต่ออายุหนังสือรับรองฯ
แจ้งความประสงค์ต่อองค์กรรับรองขอต่ออายุโดยแสดงหลักฐานการทำงานในอาชีพรวมระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี
2. หากไม่มีหลักฐานตามข้อ 1. ผู้ประสงค์ต่ออายุหนังสือรับรองฯ ต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะทุกหน่วยสมรรถนะของอาชีพนักจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ระดับ 5

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

- 10101 ตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการเด็ก
- 10201 จัดโปรแกรมสร้างเสริม (Intervention) พัฒนาการเด็ก
- 10202 จัดโปรแกรมส่งเสริม (Enhancement) พัฒนาการเด็ก
- 10203 จัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมเด็ก (Behavioral Modification)
- 10301 เผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 11/11/2564

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
ดำรงไว้ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพจิตวิทยา และเผยแพร่บทบาทหน้าที่ของจิตวิทยาให้เป็นที่รู้จัก ในประเทศไทยและอาเซียน	01	ให้บริการทางจิตวิทยาอย่างมีมาตรฐานและจรรยา บรรณในวิชาชีพ และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อป ระโยชน์สูงสุดในการให้บริการ	101	ประเมินพัฒนาการเด็ก
			102	สร้างเสริม (Intervention) และส่งเสริม (Enhancement) พัฒนาการเด็ก
			103	ส่งต่อองค์ความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็กที่ถูกค องและทันสมัย ให้กับหน่วยงาน สังคม และประเทศ

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 11/11/2564

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
101	ประเมินพัฒนาการเด็ก	10101	ตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการเด็ก	10101.1	รวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการเด็ก
				10101.2	--> รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก
102	สร้างเสริม (Intervention) และส่งเสริม (Enhancement) พัฒนาการเด็ก	10201	จัดโปรแกรมสร้างเสริม (Intervention) พัฒนาการเด็ก	10201.1	ออกแบบโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการในเด็ก
				10201.2	--> ปฏิบัติตามโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการในเด็ก
				10201.3	--> ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก
		10202	จัดโปรแกรมส่งเสริม (Enhancement) พัฒนาการเด็ก	10202.1	--> ออกแบบโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการในเด็ก
				10202.2	--> ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการในเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ
				10202.3	--> ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก
		10203	จัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมเด็ก (Behavioral Modification)	10203.1	--> ออกแบบโปรแกรมการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของเด็ก
				10203.2	ปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับพฤติกรรมเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ
				10203.3	--> ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก
103	ส่งต่อความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็กที่ถูกต้องและทันสมัย ให้กับหน่วยงาน สังคม และประเทศ	10301	เผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป	10301.1	รวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยในด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก
				10301.2	--> นำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กสู่สาธารณะ
				10301.3	--> จัดอบรมให้ความรู้/อบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคคลที่สนใจ

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 10101
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการเด็ก
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

ISCO 2634 นักจิตวิทยา

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการเด็ก โดยสามารถรวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการเด็กด้วยการสังเกตและการใช้เครื่องมือ และรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กในแง่ทั้งการประเมินและการถ่ายทอดถึงคนทั่วไป

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก และรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10101.1 รวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการเด็ก	1. ประเมินปัญหาเบื้องต้นโดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก 2. รวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ของเด็ก โดยการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก 3. คัดเลือกเครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ 4. จัดเตรียมอุปกรณ์/บุคลากรให้พร้อมต่อการประเมิน 5. ดำเนินการตามขั้นตอนในการประเมินพัฒนาการเด็กดังที่ระบุไว้ในคู่มือและปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสม 6. ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญหากเด็กมีปัญหาเกินขอบเขตความชำนาญ	ข้อสอบข้อเขียน การสาธิตการปฏิบัติงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10101.2 รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก	- บันทึกข้อมูลการประเมินลงในแบบฟอร์มมาตรฐานหรือที่ออกแบบไว้อย่างเหมาะสม - ตีความผลการประเมินตามคู่มือการใช้มาตรวัด/เครื่องมือ - แจ้งผลการประเมินทางวาจาให้ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กอย่างชัดเจน ถูกต้อง และเข้าใจง่าย - เขียนรายงานผลการประเมินพร้อมข้อเสนอแนะต่อผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก - เลือกใช้หรือออกแบบรายงานการประเมินให้ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กอย่างชัดเจน ถูกต้อง และเข้าใจง่าย	ข้อสอบข้อเขียน การสังเกตการปฏิบัติงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะในการวัดและประเมินผลทางจิตวิทยาพัฒนาการในเด็กโดยใช้เครื่องมือและรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมตามวัย
- ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพกับเด็ก และครอบครัว
- ทักษะในการสื่อสารข้อมูลเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับผู้รับสาร

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน อันประกอบด้วย การเจริญเติบโตของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในเด็ก
- ความรู้ในการวัดและการประเมินพัฒนาการเด็ก
- ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็กที่ได้มาตรฐานหรือที่ใช้อย่างแพร่หลายในวงการวิชาการ เช่น Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM), Denver Developmental Screening Test II (Denver II), Bayley Scales Of Infant and Toddler Development (Bayley), Digit-Span Test, Dimensional Change Card Sort (DCCS)

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แบบบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน

คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่ที่สอบประเมินสมรรถนะการตรวจประเมินทางด้านพัฒนาการเด็ก โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสังเกตการปฏิบัติงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตการปฏิบัติงานในการตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการในเด็กวัยแรกเกิดจนถึงอายุ 9 ขวบ เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลและประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการเด็ก ตั้งแต่การสังเกตพฤติกรรม การรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินในเบื้องต้น และการประเมินด้วยเครื่องมือ การคัดเลือกเครื่องมือ จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรในการประเมิน และดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อประเมิน และปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสม สามารถตีความผลจากการประเมิน และรายงานผลทั้งทางวาจาและเขียนรายงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการเด็กจากการสังเกตพฤติกรรม

รู้จักและสามารถใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐานที่ใช้ในการตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการเด็กโดยทั่วไปที่ใช้ในประเทศไทย

พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

คำอธิบายรายละเอียด

- พัฒนาการเด็ก หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมทั้งในด้านโครงสร้าง หน้าที่ และพฤติกรรมของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 9 ปี อันเกิดจากอิทธิพลของพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และการเลี้ยงดู โดยอาจเป็นผลจากที่เด็กได้รับมาตั้งแต่เป็นตัวอ่อนในครรภ์ โดยพัฒนาการเด็ก สามารถแบ่งเป็น 3 ด้านหลัก ดังนี้
 - พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการควบคุมและประสานการทำงานของกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก การเคลื่อนไหวร่างกายที่ประสานกับประสาทสัมผัสต่าง ๆ รวมถึงการเคลื่อนไหวร่างกายที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการเจริญเติบโตที่เปลี่ยนแปลงไปตามช่วงวัย
 - พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจสิ่งรอบตัวผ่านประสาทสัมผัส การมีประสบการณ์กับสิ่งต่าง ๆ และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความสามารถในการสร้างภาพในสมอง (Mental representation) มีความสามารถในการให้ความสนใจและเปลี่ยนความสนใจ จัดจำข้อมูลและยับยั้งพฤติกรรมของตนเอง สามารถเรียนรู้ภาษาและวิธีการสื่อสาร ทั้งในรูปแบบวจนภาษาและอวจนภาษา รู้จักการใช้เหตุผลอย่างง่าย โดยมีพื้นฐานอยู่บนความเป็นรูปธรรมของสิ่งรอบตัว
 - พัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจอารมณ์พื้นฐานต่าง ๆ และอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมทั้งของตนเองและผู้อื่น และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม สามารถกำกับ ควบคุมและจัดการพฤติกรรมทางอารมณ์และพฤติกรรมทางสังคมของตนเอง มีความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมกับคนรอบข้าง
- พฤติกรรมเด็ก หมายถึง การตอบสนองของร่างกายต่อสิ่งเร้าภายในหรือภายนอกร่างกาย ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมที่สังเกตได้ภายนอก เช่น การเดิน การพูด และพฤติกรรมภายใน เช่น กระบวนการคิด และอารมณ์
- การประเมินพัฒนาการเด็ก หมายถึง การใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาการ เพื่อตรวจวัดระดับพัฒนาการเด็กในด้านต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวข้างต้น อันมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุปัญหาทางพัฒนาการที่อาจเกิดขึ้น และกำหนดแนวทางการจัดโปรแกรมเพื่อสร้างเสริม/ส่งเสริมพัฒนาการเด็กเป็นลำดับต่อไป
- เครื่องมือ/มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก หมายถึง เครื่องมือที่ได้มาตรฐานที่ใช้ในการตรวจประเมินทางด้านการพัฒนาการเด็กโดยทั่วไปที่ใช้ในประเทศไทย เช่น Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM), Denver Developmental Screening Test II (Denver II), Bayley Scales Of Infant and Toddler Development (Bayley)

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. มาตรฐานสมรรถนะ/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- การสาธิตการปฏิบัติงาน โดยสมรรถนะอาจจะได้รับการประเมินในสถานที่ทำงานจำลองที่มีการจัดตั้งขึ้น

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 10201
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ จัดโปรแกรมสร้างเสริม (Intervention) พัฒนาการเด็ก
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

ISCO 2634 นักจิตวิทยา

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดโปรแกรมสร้างเสริม (Intervention) พัฒนาการเด็ก โดยสามารถออกแบบโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการในเด็ก ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ไปจนการวางแผนโปรแกรมทุกขั้นตอนโดยละเอียด และสามารถปฏิบัติตามโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการในเด็กอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก รวมถึงการปรับปรุงโปรแกรมตามความเหมาะสม

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10201.1 ออกแบบโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการในเด็ก	1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2. ค้นหาข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย 3. เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practice) ของโปรแกรมที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ และผลการประเมินพัฒนาการของเด็กแต่ละคน 4. วางแผนการดำเนินโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์
10201.2 ปฏิบัติตามโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการในเด็ก	1. ดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมพัฒนาการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนและปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า 2. สังเกตและคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของเด็กตลอดการดำเนินกิจกรรม 3. ประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนา	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10201.3 ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก	1. บ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก 2. ดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหากการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะการดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก
- ทักษะในการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยทางจิตวิทยาพัฒนาการ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน อันประกอบด้วย การเจริญเติบโตของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในเด็ก
- ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมพัฒนาการในเด็ก
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา
- ความรู้เกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- หลักฐานประกอบที่แสดงถึงประสบการณ์ด้านการจัดโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการ และการประเมินการจัดโปรแกรมทางจิตวิทยาพัฒนาการ

หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน
- ประกาศนียบัตรจาก CITI Training (ถ้ามี)

คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการจัดโปรแกรมสร้างเสริม (Intervention) พัฒนาการเด็ก โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ แฟ้มสะสมผลงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของการจัดโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการเด็กในเด็กวัยแรกเกิดจนถึงอายุ 9 เริ่มจากออกแบบโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการในเด็ก ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และวางแผนโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน ปฏิบัติตามโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการตั้งแต่การดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมพัฒนาการตามคู่มือ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของเด็ก ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม และเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ มีการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโปรแกรมต่อไป โดยในทุกขั้นตอนของการจัดโปรแกรมต้องปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก โดยสามารถบ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

และหากพบสิ่งไม่สอดคล้องสามารถดำเนินการแก้ไขสามารถปรับเปลี่ยนการปฏิบัติตามความเหมาะสม

คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก โดยออกแบบโปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดำเนินการตามแผนโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็กเป็นสำคัญ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของโปรแกรม โดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

คำอธิบายรายละเอียด

1. โปรแกรมสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก (Intervention Program) หมายถึง โปรแกรมกิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับเด็ก/พ่อแม่และผู้เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยมีเป้าหมายที่เด็กอายุ 0-9 ปี เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการ หรือมีปัจจัยเสี่ยงต่อการมีพัฒนาการที่ผิดปกติ
2. ปัจจัยเสี่ยงต่อการมีพัฒนาการที่ผิดปกติ คือ เด็กที่ได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมเสี่ยงของมารดาขณะตั้งครรภ์ เช่น การใช้สารเสพติด การดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ ขณะตั้งครรภ์ เช่น ภาวะติดเชื้อระหว่างตั้งครรภ์ ภาวะแท้งคุกคาม ปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ ระหว่างการคลอดบุตร เช่น ภาวะคลอดก่อนกำหนด ภาวะน้ำหนักตัวแรกคลอดน้อย รวมถึงปัจจัยเสี่ยงจากการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมของพ่อแม่ผู้เลี้ยงดู เช่น การละเลยเด็ก (child neglect) การใช้ความรุนแรงกับเด็ก (child abuse) การให้เด็กดูหน้าจอเกินความเหมาะสม
3. การประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม คือ การระบุตัวชี้วัดทางพฤติกรรมและการออกแบบการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรม เพื่อประเมิน วัดผล หรือติดตามผลการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากโปรแกรมได้ โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดกิจกรรมเพื่อให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของโปรแกรมมากขึ้น
4. จริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก หมายถึง จรรยาบรรณในวิชาชีพนักจิตวิทยาอ้างอิงตาม ETHICAL PRINCIPLES OF PSYCHOLOGISTS AND CODE OF CONDUCT รับรองโดยสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทยหรืออเมริกาในปี ค.ศ. 2017 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานกับเด็ก

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- การสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

10202
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

จัดโปรแกรมส่งเสริม (Enhancement) พัฒนาการเด็ก
3. ทบทวนครั้งที่

N/A
4. สร้างใหม่

☒

ปรับปรุง

☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

ISCO 2634 นักจิตวิทยา

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดโปรแกรมส่งเสริม (Enhancement) พัฒนาการเด็ก โดยสามารถออกแบบโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการในเด็ก กำหนดวัตถุประสงค์ไปจนวางแผนโปรแกรมทุกขั้นตอนโดยละเอียด และสามารถปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการในเด็กปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก รวมถึงการปรับปรุงรายละเอียดโปรแกรมตามความเหมาะสม

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10202.1 ออกแบบโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการในเด็ก	1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2. ค้นหาข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย 3. เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practice) ของโปรแกรมที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ และผลการประเมินพัฒนาการของเด็กแต่ละคน 4. วางแผนการดำเนินโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10202.2 ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการในเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผน และปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว 2. สังเกตและคำนึงถึงสภาวะทางร่างกายและจิตใจของเด็กตลอดการดำเนินกิจกรรม 3. ประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนา	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์
10202.3 ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก	1. บ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก 2. ดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหากการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ความต้องการด้านทักษะ
- ทักษะการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
- ทักษะในการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยทางจิตวิทยาพัฒนาการ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน อันประกอบด้วย การเจริญเติบโตของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในเด็ก
- ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา
- ความรู้เกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- หลักฐานประกอบที่แสดงถึงประสบการณ์ด้านการจัดโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการ และการประเมินทางจิตวิทยาพัฒนาการ

หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน
- ประกาศนียบัตรจาก CITI Training (ถ้ามี)

คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการจัดโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ แฟ้มสะสมผลงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของการจัดโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิดจนถึงอายุ 9 ขวบ เริ่มจากออกแบบโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการในเด็ก ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และวางแผนโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการ ตั้งแต่การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการตามคู่มือ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของเด็ก ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วมีการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโปรแกรมต่อไป โดยในทุกขั้นตอนของการจัดโปรแกรมต้องปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก โดยสามารถบ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก และหากพบสิ่งไม่สอดคล้องสามารถดำเนินการแก้ไขสามารถปรับเปลี่ยนการปฏิบัติตามความเหมาะสม

คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยออกแบบโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดำเนินการตามแผนโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็กเป็นสำคัญ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของโปรแกรม โดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

คำอธิบายรายละเอียด

โปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (Enhancement Program) หมายถึง โปรแกรมกิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับเด็ก/พ่อแม่และผู้เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยมีเป้าหมายที่เด็ก อายุ 0-9 ปี เพื่อสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการที่เต็มศักยภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- การสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ10203
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะจัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมเด็ก (Behavioral Modification)
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

ISCO 2634 นักจิตวิทยา

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมเด็ก (Behavioral Modification) โดยสามารถออกแบบโปรแกรมการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ไปจนการวางแผนโปรแกรมทุกขั้นตอนโดยละเอียด และสามารถปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับพฤติกรรมในเด็กปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก รวมถึงการปรับปรุงโปรแกรมตามความเหมาะสม

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10203.1 ออกแบบโปรแกรมการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของเด็ก	1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2. ค้นหาข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย 3. เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practice) ของโปรแกรมที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ และผลการประเมินพัฒนาการของเด็กแต่ละคน 4. วางแผนการดำเนินโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาการครบทุกด้าน	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10203.2 ปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับพฤติกรรมเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ดำเนินกิจกรรมการปรับพฤติกรรมเด็กตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนและปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินการตามความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า 2. สังเกตและคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของเด็กตลอดการดำเนินกิจกรรม 3. ประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนา	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์
10203.3 ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก	1. บ่งชี้การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก 2. ดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหากการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก	ข้อสอบข้อเขียน แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะการดำเนินกิจกรรมการปรับพฤติกรรมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของเด็ก
- ทักษะในการวิจัย โดยเฉพาะงานวิจัยทางจิตวิทยาพัฒนาการ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน อันประกอบด้วย การเจริญเติบโตของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงปัญหาพัฒนาการในเด็ก
- ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อการปรับพฤติกรรมในเด็ก
- ความรู้ด้านการเสริมแรงทางบวก การเสริมแรงทางลบ การให้รางวัล และการลงโทษอย่างเหมาะสมต่อเด็กในแต่ละช่วงพัฒนาการ
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางจิตวิทยา
- ความรู้เกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- หลักฐานประกอบที่แสดงถึงประสบการณ์ด้านการจัดโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการ และการประเมินทางจิตวิทยาพัฒนาการ

หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)
- แบบบันทึกผลการสอบข้อเขียน
- ประกาศนียบัตรจาก CITI Training (ถ้ามี)

คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการจัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมในเด็ก โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ แฟ้มสะสมผลงาน
- พิจารณาตามหลักฐานความรู้ ได้แก่ การสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของการจัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมในเด็กวัยแรกเกิดจนถึงอายุ 9 ปี

เริ่มจากออกแบบโปรแกรมการปรับพฤติกรรมเด็กเพื่อการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และวางแผนโปรแกรมเพื่อบูรณาการพัฒนาศักยภาพการครบทุกด้าน ปฏิบัติตามโปรแกรมการปรับพฤติกรรม โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของเด็ก และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วมีการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโปรแกรมต่อไป

โดยในทุกขั้นตอนของการจัดโปรแกรมต้องปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดโปรแกรมปรับพฤติกรรมเด็ก โดยออกแบบโปรแกรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดำเนินการตามแผนโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็กเป็นสำคัญ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของโปรแกรม โดยคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

คำอธิบายรายละเอียด

โปรแกรมปรับพฤติกรรมเด็ก (Behavioral Modification Program) หมายถึง โปรแกรมกิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับเด็ก/พ่อแม่และผู้เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยมีเป้าหมายที่เด็กอายุ 0-9 ปี เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสร้างให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

โดยมีพื้นฐานอยู่บนหลักการและแนวทางการปรับพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา โดยใช้หลักการเสริมแรง และหลักการลงโทษที่เหมาะสม

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- สอบข้อเขียน
- แฟ้มสะสมผลงาน
- การสัมภาษณ์

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ10301
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

นักจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

ISCO 2634 นักจิตวิทยา

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการรวบรวมความรู้ในด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็กและจัดทำออกมาเป็นคู่มือการนำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กสู่สาธารณะที่คนทั่วไปเข้าใจได้และการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินโปรแกรมให้แก่บุคคลที่สนใจโดยใช้รูปแบบและสื่อที่เหมาะสมแก่กลุ่มเป้าหมาย

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
10301.1 รวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยในด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก	1. จัดทำเอกสารแนวทางการส่งเสริม ป้องกัน สร้างเสริมและฟื้นฟูพัฒนาการ 2. จัดทำเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก	แฟ้มสะสมผลงาน
10301.2 นำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กสู่สาธารณะ	1. สรุปผลการดำเนินโปรแกรมด้านพัฒนาการให้ชัดเจน เข้าใจง่ายสำหรับบุคคลทั่วไป 2. รายงานผลของการดำเนินโปรแกรมด้านพัฒนาการเด็กสู่สาธารณะ ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ หรือทางวาจา	แฟ้มสะสมผลงาน
10301.3 จัดอบรมให้ความรู้/อบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคคลที่สนใจ	1. ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 2. กำหนดรูปแบบการสอน/การฝึกอบรม 3. ให้ความรู้ตามโปรแกรมที่เตรียมไว้	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะในการเรียบเรียงองค์ความรู้ให้เป็นสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้ ผ่านการเขียนและสื่ออื่น ๆ
- ทักษะการใช้เครื่องมือในการสื่อสารและถ่ายทอด เช่น โปรแกรมนำเสนอ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน อันประกอบด้วย การเจริญเติบโตของร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึง ปัญหาพัฒนาการในเด็ก
- ความรู้ในขั้นตอนของการดำเนินโปรแกรมพัฒนาการเด็ก
- ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการปฏิบัติงาน
- แฟ้มสะสมผลงาน ที่มีรายละเอียดคู่มือทางด้านการพัฒนาการที่ผู้สมัครเป็นผู้จัดทำ/มีส่วนร่วมในการจัดทำ หรือเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ/เผยแพร่ความรู้ด้านพัฒนาการเด็ก

หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)

คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการเด็ก โดยพิจารณาจากหลักฐานการปฏิบัติงาน

วิธีการประเมิน

พิจารณาจากหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ แฟ้มสะสมผลงาน แบบบันทึกผลการอบรม และประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของสมรรถนะการเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป เริ่มจากการรวบรวมความรู้ในด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก และนำความรู้ที่ได้มาจัดทำเอกสารแนวทางการส่งเสริม ป้องกัน สร้างเสริมและฟื้นฟูพัฒนาการ และจัดทำคู่มือประเมินพัฒนาการเด็ก นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำเสนอข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กสู่สาธารณะ โดยการสรุปเนื้อหาให้ง่ายต่อการเข้าใจแก่บุคคลทั่วไป และการรายงานผลในรูปแบบสื่อต่าง ๆ และยังสามารถจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินโปรแกรมให้แก่บุคคลที่สนใจ ด้วยการสอนหรือบรรยาย โดยกำหนดรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่วิเคราะห์ไว้ล่วงหน้า

คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเผยแพร่ข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กออกสู่สาธารณะเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของสังคมต่อการสร้างเสริม/ส่งเสริมพัฒนาการเด็กผ่าน และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กในด้านที่ตนเชี่ยวชาญให้แก่บุคคลที่สนใจ

คำอธิบายรายละเอียด

ข้อมูลด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก หมายรวมถึง ข้อมูลหรือความรู้ที่ได้มาจากหนังสือ บทความทางวิชาการ เอกสารประกอบการอบรมความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ทั้งฉบับภาษาไทย/ ต่างประเทศ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- แฟ้มสะสมผลงาน